

پژوهشگر گرامی به منظور حفظ و دفاع از حقوق مادی و معنوی تولیدات علمی و به جهت اجتناب از تخلفات احتمالی، مصادیق تخلفات پژوهشی به شرح زیر می باشد. مصادیق به شرح زیر به تایید وزیر علوم، تحقیقات و فناوری رسیده و قابل رسیدگی در آیین نامه های تخلفات پژوهشی معاونت پژوهش و فناوری مراکز آموزش عالی می باشد.

مصادیق تخلفات پژوهشی

الف - سوء رفتارهای پژوهشی

- عدم داشتن دانش تخصصی و صلاحیت علمی در موضوع مورد پژوهش.
- عدم مراعات صداقت در ارائه گزارش کارهای علمی خود برای کسب امتیازات علمی و اداری و ترفیع و ارتقا.
- جانبداری در فرآیند انجام پژوهش با دخالت دادن پیش فرض ها و تمایلات خود، دیگران یا موسسه ی سفارش دهنده ی پژوهش .
- عدم ارائه نتایج واقعی پژوهش بدلیل ترس و تاثیر فشارها و جهت گیری سوء پیرامون پژوهشگر .
- عدم پایبندی به عنصرزمان (موعد مقرر) در انتشار نتایج پژوهش (امتناع از انتشار نتایج بدست آمده پژوهش در بازه زمانی معین، بدلیل منافع سود جویانه از روی عمد یا به طور سهوی).
- ابهام و عدم دقت در تدوین گزارش پژوهش با روشن و شفاف نبودن مرز بین دست آوردهای علمی پژوهشگر و یافته ها ی گرفته شده از کار دیگران.
- بازنویسی گفته های دیگران، بازی با الفاظ، زیاده نویسی، کلی گویی، جرم اندیشی و مصرف گرایی.
- تعصب، حسادت، کینه و خشم، غرض ورزی عاطفی، توهین و جسارت، تحقیر و استخفاف دیگران، حرمت شکنی، بزرگ نمایی خود و موضوع، انفعال در نگره ها و باورها به دلیل دگرباوری، فریب، آزار و اذیت، بهره برداری ناپسند از واژه ها و افراد.
- استفاده و استناد به منابع مشکوک و فاقد اعتبار علمی (مجله، سایت مقاله و نویسنده ی مقاله).
- عدم رعایت منافع علمی در کلیه مراحل انجام پژوهش .
- استفاده خلاف واقعیت از عناوینی مانند دکتر، کارشناس ارشد، استاد، دانشیار، استادیار و در آثار پژوهشی.
- هرگونه حذف و تغییر در نشانی اصلی نویسنده یا نویسندگان مقالات علمی.
- عدم استفاده از واژه های متناسب با کار انجام شده نظیر ترجمه، تالیف، تصنیف، تحقیق.

ب - عدم تعهد و مسؤلیت نسبت به ذینفعان

- عدم رعایت منافع ذینفعان در تمام مراحل پژوهش.
- انتساب غیر واقعی پژوهش به افراد فاقد هویت واقعی و فرد یا افرادی که هیچ نقشی در پژوهش ندارند و حذف مؤلف حقیقی (فرد یا افرادی که نقش به سزایی در جنبه های علمی پژوهش داشته اند) از فهرست نویسندگان.
- عدم رعایت ترتیب درج اسامی بر اساس سهم هریک از نویسندگان در نگارش پژوهش و مشارکت خلاقانه ی آنها.
- سوء استفاده از منابع مالی تخصیص داده شده جهت انجام پژوهش .
- کتمان نتایج خاصی از تحقیق در ازای دریافت وجوهی از متولیان تحقیق یا تهیه گزارش های چندگانه که موجب مخدوش شدن نتایج تحقیق و سردرگمی خوانندگان شود.
- عدم اظهار اطلاعات مربوط به بودجه، افراد و یا موسسات حمایت کننده و مرتبط با پژوهش و با اظهارات غیر واقعی در این ارتباط.
- عدم اعلان نام مرکزی که پژوهش در آنجا انجام شده.
- تهیه و ارسال مقاله با ذکر نام همکاران و بدون اطلاع قبلی آنها از محتوای مقاله و محل ارسال آن.

ج - عدم رعایت حقوق آزمودنی ها

- عدم معرفی مناسب پژوهشگر به آزمودنی ها و ارائه ی اطلاعات نادرست درباره ی خود به آنها.

- عدم روشنگری آغازین در خصوص پژوهش (نوع پرسش‌های پژوهش، درجه‌ی حساسیت این پرسش‌ها و تاثیر احتمالی پژوهش بر آنها) به آزمودنی‌ها.
- اجبار آزمودنی‌ها جهت مشارکت در پژوهش.
- عدم رعایت حریم خصوصی آزمودنی‌ها.
- استفاده و کاربرد اطلاعات مربوط به آزمودنی‌ها در شرایط خارج از هدف‌های پژوهشی و یا برای مقاصد شخصی.
- عدم رعایت رازداری و ناشناخته ماندن آزمودنی‌ها در پژوهش (افشای هویت).
- افشای عناوین و نتایج فعالیت‌های پژوهشی که جنبه محرمانه دارند.
- انتشار اسرار و اطلاعات اشخاص یا نهادها، بدون اطلاع و مجوز صاحبان حق.
- عدم رعایت سلامت، ایمنی، ضوابط و استانداردهای لازم جهت حفاظت و آسایش آزمودنی‌های (انسان، حیوان، گیاه، اشیاء، اسناد و مدارک، آثار باستانی و محلی) در حین پژوهش به بهانه پیشرفت علم و منافع جامعه.

د- جعل داده‌ها

- ساخت، ثبت و انتشار داده‌ها یا نتایج یک پژوهش یا محصول علمی به صورتی که تمام یا بخشی از داده‌ها یا نتایج مذکور اصلاً وجود نداشته یا غیر واقعی باشد.

ه- تحریف داده‌ها

- دستکاری یا حذف عمدی کامل یا بخشی از داده‌ها، مراحل، روش‌ها، تجهیزات و مواد مورد استفاده در مطالعه و پژوهش به صورتی که با داده‌ها یا یافته‌های واقعی متفاوت باشد.

و- سرقت علمی

- کپی برداری کامل یا بخشی از یافته‌های پژوهشی یا محصولات علمی بدون استناد و ارجاع مناسب به صاحب اثر.

ز- اجاره علمی

- منظور این است که پژوهشگری به جای آنکه خود به انجام پژوهش بپردازد، افرادی را برای این منظور به کارگیرد و خودش در فعالیت پژوهشی چندان تلاش نکند، سپس، بعد از تحویل کار، با دخل و تصرف اندکی در پژوهش صورت گرفته، آن را به نام خود منتشر نماید.

ح- عدم رعایت حقوق مالکیت معنوی و مسؤلیت پژوهش انجام شده

- چاپ مقاله توسط دانشجو (پس از فارغ التحصیلی) بطوری که استادان راهنما و یا همکاران فعالیت علمی از مفاد آن مطلع نباشد.
- نپذیرفتن مسؤلیت محتوای مقاله (صحت مطالب مندرج در مقاله) توسط نویسندگان آن.
- عدم پذیرش مسؤلیت گروه پژوهشی و صحت کل پژوهش توسط نویسنده‌ی مسؤل.
- عدم سپاسگزاری از افراد حقیقی و حقوقی مشارکت‌کننده در پژوهش، در بخش سپاسگزاری که نویسنده یا نویسندگان بر اساس مستندات، ملزم به ذکر نام آنها بوده‌اند.
- انتساب غیر واقعی پژوهش به موسسه‌ای که نقشی در اصل پژوهش مربوطه یا در فعالیت حرفه‌ای فرد نویسنده نداشته است.
- عدم رعایت ترتیب درج اسامی در مقالات مستخرج از پایان‌نامه.
- عدم پاسخگویی استاد راهنما نسبت به محتوای پایان‌نامه (درستی/ نادرستی) به عنوان شخص مسؤل.
- اضافه نمودن اسم افراد در مقاله جهت ارتقای اعتبار مقاله بدون اطلاع آنها.
- دادن اطلاعات پایان‌نامه دانشجویی در حال دفاع یا فارغ التحصیل توسط استادان راهنما یا مشاور، به دیگران و چاپ آن در قالب مقاله حتی در صورت ذکر نام دانشجو یا انتشار آن به صورت پایان‌نامه افراد دیگر.

- صادره یا سوء استفاده از ایده ها یا اطلاعات یک اثر تحت داوری توسط سر دبیران و داوران این آثار که برای مجلات ، کنفرانس ها و ... ارسال شده است.
- انتشار نتایج طرح های پژوهشی ، پایان نامه ها و رساله ها توسط دانشجویان و اعضای هیات علمی در قالب کتاب ، مقاله و ... بدون هماهنگی و اخذ مجوز از معاونت پژوهشی دانشگاه به عنوان مالک حقوق مادی و معنوی ، این دست پژوهش ها .
- چاپ مقالات با استفاده از پایان نامه دانشجویی توسط استاد راهنما یا مشاور بدون، درج نام دانشجو و یا همکارپایان نامه و رساله.
- استفاده های غیرقانونی از مواد ، محتوا ها ، نشانه ها ی تجاری ، رموز تجاری یا اموال فکری تحت پوشش قانون کپی رایت.
- استفاده از نام ، عنوان و آرم موسسات و سازمان ها بر روی کتاب ، مقاله و ... بدون کسب مجوز.
- ترجمه متون علمی و ادبی بدون اخذ مجوز از نویسنده اصلی اثر.

ط- انتشار مجدد

- چاپ مجدد یک کتاب ، مقاله و اثرات ادبی و علمی یا بخش هایی از آنها که قبلا در یک نشریه ی چاپی یا الکترونیکی به چاپ رسیده باشد.

ی- همپوشانی انتشارات

- پژوهشگر، داده های مقاله ی پیشین خود را با اندکی تغییر در متن ، در مقاله ای با عنوان جدید به چاپ رساند .
- چاپ کامل مقاله با شباهت بالا در یک مجله دیگر.

ک- خرید و فروش آثار پژوهشی

- خرید و فروش آثار پژوهشی (مقالات ، پایان نامه و ...) به نحوی که خریدار ، تحقیق را به نام خود بعنوان پژوهشگر یا پدید آورنده و صاحب اثر استفاده کند.
- ضبط، خرید ، فروش و سوءاستفاده از سخنرانی های افراد بدون اجازه آنها.

ل- جعل هویت

- ارائه اشتباه هویت خود یا هویت افراد دیگر در بافت علمی / دانشگاهی.
- انتشار آثاری با اسامی جعلی یا با اسامی افراد دیگر بدون اجازه آنها.
- جعل امضاء و تهیه گواهی پذیرش جعلی جهت اخذ امتیازات مربوطه.